

(i) Printed Pages : 4

Roll No.

(ii) Questions : 9

Sub. Code :

3	3	4	7
---	---	---	---

Exam. Code :

0	4	0	1
---	---	---	---

Master of Arts (Sociology) 1st Semester

(2122)

SOCIOLOGY OF FAMILY AND GENDER

Paper : SOC-R-412 (In all Mediums)

(Same for ISSER)

Time Allowed : Three Hours]

[Maximum Marks : 80

Note :— Attempt **FIVE** questions in all, including Question No. I which is compulsory and selecting **ONE** question from each Unit.

I. Write short notes on the following in **30-35** words each :

- (i) Differentiate Family from Household.
- (ii) Mention two domestic functions.
- (iii) What is Family of Orientation ?
- (iv) Explain the major functions mentioned by G.P. Murdock.
- (v) Give two examples of Femininity.
- (vi) What are Gender Stereotypes ?
- (vii) What is Quid Pro Quo ?
- (viii) Why there is Gender Inequality in Indian Society ?
- (ix) Who are Post Modern Feminists ?
- (x) Define Domestic Violence.

10×2=20

UNIT—I

- II. What do you understand by Structural Functional Perspective of Family ? 15
- III. Discuss Conflict Perspective on Family. 15

UNIT—II

- IV. Define Gender Identity. Explain how Gender Identity is constructed through Socialization. 15
- V. Explain manifestations of Patriarchy through various institutions. 15

UNIT—III

- VI. Define Feminism. Discuss various approaches to Feminism. 15
- VII. Explain Socialist Marxist Feminism in detail. 15

UNIT—IV

- VIII. What are the causes of Female Foeticide ? Provide brief introduction to PNDT Act. 15
- IX. Discuss Dowry Prohibition Act, in detail. 15

(हिन्दी माध्यम)

नोट :— सभी में से पांच प्रश्न करें, साथ ही प्रश्न नं. I अनिवार्य है। प्रत्येक यूनिट में से एक प्रश्न करें।

- I. निम्नलिखित में से संक्षिप्त नोट प्रत्येक पर 30-35 शब्दों में लिखिए :
- परिवार को घर से अलग करें।
 - दो घरेलू कार्यों का उल्लेख कीजिए।
 - फैमिली ऑफ ओरिएंटेशन क्या है ?
 - जी.पी. मर्डॉक द्वारा वर्णित प्रमुख कार्यों की व्याख्या कीजिए।
 - स्त्रीत्व के दो उदाहरण दीजिए।
 - जेंडर स्टीरियोटाईप क्या हैं ?
 - क्विड प्रो क्वो क्या है ?

(viii) भारतीय समाज में लैंगिक असमानता क्यों है ?

(ix) उत्तर आधुनिक नारीवादी कौन हैं ?

(x) घरेलू हिंसा को परिभाषित कीजिए।

10×2=20

यूनिट-I

II. परिवार के संरचनात्मक कार्यात्मक परिप्रेक्ष्य से आप क्या समझते हैं ?
15

III. परिवार पर संघर्ष के परिप्रेक्ष्य की चर्चा करें।
15

यूनिट-II

IV. लिंग पहचान को परिभाषित करें। समझाएं कि कैसे समाजीकरण के माध्यम से लिंग पहचान का निर्माण किया जाता है।
15

V. विभिन्न संस्थाओं के माध्यम से पितृसत्ता की अभिव्यक्तियों की व्याख्या करें।
15

यूनिट-III

VI. नारीवाद को परिभाषित कीजिए। नारीवाद के विभिन्न दृष्टिकोणों पर चर्चा करें।
15

VII. समाजवादी मार्क्सवादी नारीवाद को विस्तार से समझाइए।
15

यूनिट-IV

VIII. कन्या भ्रूण हत्या के क्या कारण हैं ? PNDT अधिनियम का संक्षिप्त परिचय दें।
15

IX. दहेज निषेध अधिनियम की विस्तार से चर्चा कीजिए।
15

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

ਨੋਟ :— ਸਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ, ਨਾਲ ਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. I ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।
ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।

I. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਉੱਤੇ 30-35 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :

(i) ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਘਰ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰੋ।

(ii) ਦੋ ਘਰੇਲੂ ਕਾਰਜਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰੋ।

(iii) ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਕੀ ਹੈ ?

(iv) ਜੀ. ਪੀ. ਮਰਡੋਕ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸੇ ਗਏ ਮੁੱਖ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

- (v) ਨਾਰੀਵਾਦ ਦੀਆਂ ਦੋ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦਿਓ।
- (vi) ਲੈਂਗਿਕ ਰੂੜੀਵਾਦੀ ਕੀ ਹਨ ?
- (vii) Quid Pro Quo ਕੀ ਹੈ ?
- (viii) ਭਾਰਤੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਲੈਂਗਿਕ ਅਸਮਾਨਤਾ ਕਿਉਂ ਹੈ ?
- (ix) ਉੱਤਰ-ਆਧੁਨਿਕ ਨਾਰੀਵਾਦੀ ਕੌਣ ਹਨ ?
- (x) ਘਰੇਲੂ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ।

10×2=20

ਯੂਨਿਟ-I

- II. ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਸੰਰਚਨਾਤਮਕ ਕਾਰਜਾਤਮਕ ਪਰਿਪੇਖ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ ? 15
- III. ਪਰਿਵਾਰ 'ਤੇ ਟਕਰਾਅ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 15

ਯੂਨਿਟ-II

- IV. ਲੈਂਗਿਕ ਪਛਾਣ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਸਮਝਾਓ ਕਿ ਸਮਾਜੀਕਰਨ ਰਾਹੀਂ ਲੈਂਗਿਕ ਪਛਾਣ ਕਿਵੇਂ ਬਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। 15
- V. ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਿਤਰਸੱਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 15

ਯੂਨਿਟ-III

- VI. ਨਾਰੀਵਾਦ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਨਾਰੀਵਾਦ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਹੁੰਚਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 15
- VII. ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਨਾਰੀਵਾਦ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 15

ਯੂਨਿਟ-IV

- VIII. ਕੰਨਿਆ ਭਰੂਣ ਹੱਤਿਆ ਦੇ ਕੀ ਕਾਰਨ ਹਨ ? PNDT ਐਕਟ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੋ। 15
- IX. ਦਾਜ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 15